

Κύκλος συμμελέτης Αγίας Γραφῆς ἢ ἑσπερινό κήρυγμα.

Βόλος, Δευτέρα 6 Ὀκτωβρίου 2025.

Μέ τή χάρη καί τήν ἀνοχή τοῦ Θεοῦ καθώς καί μέ τήν εὐχή τοῦ ἐπισκόπου μας ξεκινοῦμε καί πάλι φέτος τήν εὐλογημένη ἱεραποστολική μας δραστηριότητα μέσα στήν Ἐκκλησία. Σήμερα συγκεντρωθήκαμε ἐδῶ γιά νά μελετήσουμε τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο θά κάνουμε τήν ἐργασία μας σωστά.

Εἴμαστε οἱ λειτουργοί τῶν μυστηρίων τῆς θείας χάρης. Ἐνα ἀπό αὐτά τά μυστήρια εἶναι ἡ διακονία τοῦ λόγου. Ἀνάμεσα στίς ἀμέτρητες εὐλογίες, πού μᾶς χάρισε ὁ Κύριος, μᾶς ἔδωσε καί τό χάρισμα τῆς διδασκαλίας. Οἱ προφῆτες στήν Παλαιά Διαθήκη καί οἱ ἀπόστολοι στήν Καινή εἶχαν ἀναλάβει τήν εὐθύνη νά διδάσκουν στούς ἀνθρώπους τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί νά ἐρμηνεύουν αὐτό τό θέλημα σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες καί τίς ἐπιταγές τῆς κάθε ἐποχῆς. Ἐμεῖς εἴμαστε οἱ διάδοχοί τους. Καλούμαστε, λοιπόν, νά κάνουμε τήν ἴδια ἐργασία μ' ἐκείνους. Οἱ ἄνθρωποι περιμένουν ν' ἀκούσουν λόγο Θεοῦ ἀπό τό στόμα τοῦ κληρικοῦ. Ἡ Ἐκκλησία στέλνει ἐμᾶς ὡς διαχειριστές τῆς θείας οἰκονομίας καί διακόνους τῶν ἀδελφῶν μας, νά διδάξουμε τήν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ καί νά δώσουμε τό μήνυμα γιά τή λύτρωση τοῦ κόσμου, πού ἀπορρέει ἀπ' αὐτή τήν ἀποκάλυψη. Εἶναι ἱερό καθῆκον ἀλλά

ταυτόχρονα και άφορητη ανάγκη να μοιραστοῦμε μέ τό ποιμνιό μας τόν θησαυρό πού κατέχουμε. Εἶναι συνυφασμένο μέ τήν ἱερατική μας ιδιότητα τό ἔργο τῆς διδασκαλίας. Εἴμαστε τά φῶτα τοῦ κόσμου καί οἱ ἐπάνω ὄρους κείμενες πόλεις, εἴτε τό συνειδητοποιοῦμε εἴτε ὄχι. Εἴμαστε προορισμένοι νά διδάσκουμε. Τώρα, τό τί διδάσκουμε πρέπει νά μᾶς προβληματίζει. Διδάσκουμε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί τό θέλημα τοῦ Θεοῦ; Μήπως διδάσκουμε σοφίες καί θεωρίες πού ἔχουν τό ἐξωτερικό περίβλημα τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλά εἶναι δικές μας σκέψεις; Μήπως διδάσκουμε ἄλλα μέ τά λόγια καί ἄλλα μέ τή ζωή μας; Μήπως δέν ἐργαζόμαστε φιλότιμα γιά τόν προσωπικό μας φωτισμό καί ὡς μισότυφλοι ἢ καί τυφλοί ὀδηγοῦμε τούς ἀνθρώπους στόν βόθυνο (Ματθ. 15, 13); Ὅλ' αὐτά εἶναι προσωπικοί προβληματισμοί, πού ἀφοροῦν τήν ἱερατική μας αὐτοσυνειδησία. Ἐάν ἔχουμε τέτοιους προβληματισμούς, τότε θά δουλέψουμε σωστά καί μέ εὐλογημένα ἀποτελέσματα. Ἐάν, ὅμως, δέν μᾶς προβληματίζει ἡ ἐσωτερική μας ποιότητα, τότε εἴμαστε παράσιτα γιά τήν Ἐκκλησία καί δυστυχισμένοι γιά τόν ἑαυτό μας...

Στίς ἐνορίες τῆς Μητροπόλεώς μας ἔχει καθιερωθεῖ ἀπό πολλά χρόνια νά γίνονται οἱ κύκλοι συμμελέτης Ἁγίας Γραφῆς ἢ τά ἐσπερινά κηρύγματα. Ὁ στόχος τους εἶναι ἡ κατήχηση τῶν ἐνηλίκων καί ἡ δημιουργία συνεκτικῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν μεταξύ τῶν ἐνοριτῶν. Ἔτσι, ἡ κοινότητα τῆς κάθε ἐνορίας

ἀποκτάει ἕνα χαρακτήρα οἰκογένειας. Ὁ ἕνας νοιάζεται καί ἐνδιαφέρεται γιά τόν ἄλλο. Ὅλοι μαζί λαμβάνουν τήν «μόρφωσιν τῆς εὐσεβείας» (Β' Τιμ. 3, 5) καί προκόπτουν μέ τήν καρποφορία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Γιά νά ἐπιτελέσουμε σωστά καί ἀποδοτικά τή διακονία τῆς διδασκαλίας χρειάζεται νά ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας μερικά πράγματα:

A. Γενική παιδεία. Εἶναι καλό νά λαμβάνουμε συνεχῶς μία γενική καλλιέργεια πολιτισμοῦ καί γνώσεων. Ἡ φιλομάθεια μᾶς κάνει ἐλκυστικούς, διότι μπορούμε νά ἐκτιμοῦμε ὅλους τούς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δράσης. Μᾶς ἐλευθερώνει ἀπό τήν ἡμιμάθεια, ἡ ὁποία εἶναι πνευματική ἀναπηρία.

B. Θεολογική παιδεία. Γιά νά γίνουμε διδάσκαλοι τοῦ εὐαγγελίου, εἶναι ἀπαραίτητο νά εἴμαστε πολύ καλοί μαθητές τῶν θείων ἀληθειῶν. Οἱ ἄνθρωποι πιστεύουν πῶς στά θέματα τῆς πίστεως εἴμαστε οἱ εἰδικοί. Δέν μπορούμε νά ἔχουμε πλημμελεῖς γνώσεις σέ θεολογικά ζητήματα. Οἱ γνώσεις μας πρέπει νά εἶναι δυνατές, στερεωμένες, πλούσιες, νά ἔχουν βάθος καί νά ἀποδίδονται μέ τόν σωστό τρόπο. Ὅσο πλουτίζουμε ἐσωτερικά, τόσο ἀποφεύγουμε τίς μονομέρειες, τούς φανατισμούς, τίς ἀρρωστημένες κάστες, τίς μαγικές λύσεις, τίς ἀνόητες καί, πολλές φορές, ἀνεγκέφαλες ἀπόψεις,

τή σκληρότητα και τήν άδικαιολόγητη άυστηρότητα στους άνθρώπους. Όσο πλουτίζουμε έσωτερικά, τόσο μπορούμε να δίνουμε και πιό πολλά.

Γ. Προσωπικό παράδειγμα. Θα διδάξουμε δυνατά και άνεξίτηλα τή θεία άποκάλυψη όχι τόσο μέ τά πολλά και ώραία λόγια όσο μέ τό προσωπικό μας παράδειγμα. Η ζωή μας θα προσδιορίσει και τό περιεχόμενο τής διδαχής μας. Νά όμιλούμε μόνον για εκείνα πού ζούμε. Νά μή μιλάμε για πράγματα τών οποίων δέν έχουμε δοκιμάσει τήν έμπειρία, γιατί τότε είμαστε επικίνδυνοι, άκατάλληλοι και κουραστικοί όμιλητές. Άν ζούμε λίγα από τή ζωή του Χριστου, μήν άπογοητευόμαστε. Λίγο να μιλάμε. Άρκει αυτό πού διδάσκουμε να τό έχουμε ζήσει πρώτα. Σημασία δέν έχει ο πλουτος τών λόγων. Σημασία έχει ή άυθεντικότητα τών λόγων, ή όποία εξασφαλίζεται, όταν αυτά πηγάζουν από τή ζωή μας. Όταν ή ζωή μας είναι άγώνας μετάνοιας και προχωράμε μέ τήν καθοδήγηση του πνευματικού, τότε θα διδάξουμε σωστά και άυθεντικά τή μετάνοια, πού ήταν τό πρώτο και σημαντικότερο κήρυγμα του Ίησου στους άνθρώπους.

Δ. Προσευχή. Η διακονία του κηρύγματος και τής διδασκαλίας είναι καρπός τής προσευχής. Δέν γίνεται να μιλήσουμε για τον Θεό, αν δέν μιλήσουμε πρώτα μέ τον Θεό. Μετά από προσευχή ή διδασκαλία έχει πληρότητα, διαχρονικότητα, προσωπικό προσανατολισμό και μεγάλη

ανάπαυση. Νά προσευχόμαστε γι' αυτά πού θά ποῦμε καί γιά τούς ἀνθρώπους στούς όποίους θά τά ποῦμε. Ἡ προσευχή εἶναι ἡ δύναμη πού θά φέρει πλούσια καρποφορία στούς κόπους πού καταβάλλουμε.

Ε. Σωστή ὀργάνωση. Γιά νά ἐπιτύχει ὁ κύκλος συμμελέτης Ἁγίας Γραφῆς ἢ τό ἔσπερινό κήρυγμα, εἶναι ἀπαραίτητο νά ὀργανωθοῦμε σωστά. Κατ' ἀρχήν νά βροῦμε τόν κατάλληλο χρόνο καί χῶρο, στόν όποῖο θά γίνεται ἡ συνάντηση μέ τούς πιστούς. Μόνον ὅταν ἀφουγκραστοῦμε τίς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων, μπορούμε νά βροῦμε τήν ὥρα καί τόν τόπο πού θά τούς βολέψουν, γιά νά ἐπιτύχουμε τή μέγιστη δυνατή προσέλευση. Ἐπειτα πρέπει νά προσέξουμε τή θεματολογία καί τό βοήθημα πού θά χρησιμοποιήσουμε. Ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας κάθε χρόνο ἐπιλέγει ἕνα θέμα καί ἕνα βοήθημα, γιά νά μᾶς διευκολύνει στήν ἐργασία πού ἔχουμε νά κάνουμε. Καλό εἶναι νά μὴν εἴμαστε εὐκόλοι στό νά ξεφεύγουμε ἀπό τήν ὑπόδειξη τῆς Μητροπόλεως. Ἡ διάθεση νά κάνουμε τό θέλημά μας καί ἡ μόνιμη ἄρνηση στά ὑποδεικνυόμενα ἀπό τήν προϊσταμένη μας Ἀρχή ἴσως πρέπει νά μᾶς προβληματίσει γιά κάποια ἐκ δεξιῶν πτώση, στήν όποία διολισθαίνουμε. Τέλος, ἄς καταλάβουμε ὅτι, γιά νά εἴμαστε καλοί στή διακονία τοῦ θείου λόγου, πρέπει νά ἔχουμε προετοιμαστῆι πολύ σχολαστικά καί ἐπίμονα. Γιά νά ποῦμε ἕνα, πρέπει νά ἔχουμε μελετήσει ἑκατό. Νά εἴμαστε πλούσιοι,

γιά νά μπορούμε νά δώσουμε. Ὁ πλούσιος μπορεῖ νά δώσει, ἔστω καί λίγα. Ὁ φτωχός τί θά δώσει, ἂν τοῦ ζητηθοῦν περισσότερο ἀπ' ὅσα κατέχει; Ἡ τέχνη τῆς διδασκαλίας εἶναι νά ξέρει κάποιος πολλά καί νά δίνει τόσα ὅσα ἀντέχουν οἱ μαθητές του νά σηκώσουν. Ὁ ἀπροετοίμαστος, ὁμως, μένει μονόχνωτος καί ἀνασφαλῆς, διότι φοβᾶται ὅτι θά ἐκτεθεῖ ἀπό τήν ἄγνοιά του.

ΣΤ. Ανάπτυξη τοῦ θέματος. Σέ κάθε συνάντηση μέ τούς πιστούς ἀναπτύσσουμε ἕνα θέμα. Αὐτό γίνεται σωστά καί νοικοκυρεμένα, ὅταν ἔχουμε πρόλογο, ἀνάπτυξη τοῦ θέματος καί ἐπίλογο. Στόν πρόλογο ἀνοίγουμε τήν ὄρεξη τῶν ἀκροατῶν παρουσιάζοντας τό θέμα μέ ἔξυπνο καί ωραῖο τρόπο. Στήν κυρίως ἀνάπτυξη διαβάζουμε τό ἱερό κείμενο καί τό ἐρμηνεύουμε συγκροτημένα, σοβαρά, μέ σειρά νοημάτων καί μέ γνώμονα τήν πατερική σκέψη καί τήν ὀρθόδοξη θεολογία. Στόν ἐπίλογο συνοψίζουμε ὅσα εἶπαμε, χωρίς νά βγάζουμε κάποιο δίδαγμα ἢ συμπέρασμα, διότι αὐτό ἐγκλωβίζει τή σκέψη. Αφήνουμε τό κάθε μέλος τῆς πνευματικῆς συντροφιάς νά δρέψει τούς καρπούς πού θεωρεῖ ὅτι τοῦ ταιριάζουν καί θά βοηθήσουν στήν ἐν Χριστῶ πορεία του.

Ζ. Μερικά τεχνάσματα. Κάθε τέχνη ἔχει τά μικρά της μυστικά γιά νά πετύχει. Ἡ διακονία μας ὡς κυκλάρχες ἢ ὁμιλητές ἔχει κι αὐτή κάποια χαριτωμένα τεχνάσματα, πού θά τή βοηθήσουν νά εἶναι ἀποτελεσματική. Πρῶτον, νά μάθουμε

μικρά ὀνόματα. Ὅσο πιά πολλά μικρά ὀνόματα μαθαίνουμε ἀπό τά μέλη τῆς συντροφιᾶς μας, τόσο πιά θερμή καί ὁμορφη γίνεται ἡ ἐπικοινωνία μαζί τους. Δεύτερον, νά καλλιεργοῦμε τήν προσωπική γνωριμία μέ τούς ἀνθρώπους πού ἔρχονται νά μᾶς ἀκούσουν. Μέ προσοχή καί διάκριση, μέ χιοῦμορ ἀλλά καί μέ τήν ἀπαραίτητη σοβαρότητα, μέ ἀγάπη καί ἐνδιαφέρον νά προσεγγίζουμε τούς ἀνθρώπους καί νά τούς ἀναπαύουμε μ' ἓνα λόγο παρηγοριᾶς, ἀποδοχῆς καί συμπαράστασης. Νά γινόμαστε γιά ὅλους τά πάντα, γιά νά κερδίσουμε, ἔστω καί ἓναν, γιά τή δόξα τοῦ Θεοῦ (Α' Κορ. 9, 22). Τρίτον, νά εὐχαριστοῦμε καί νά ἐπιβραβεύουμε ὅσους λαμβάνουν τόν λόγο κατά τή διάρκεια τῆς συνάντησης. Ἀκόμη καί ὅταν διαφωνοῦμε μέ κάποιον, θά χειριστοῦμε τή διαφωνία μέ εὐγένεια καί διάκριση, χωρίς νά προσβάλουμε ἢ νά ἀκυρώσουμε τόν συνομιλητή μας. Σημασία ἔχει νά μποροῦν οἱ ἄνθρωποι νά ἐκφράζονται. Τά ὑπόλοιπα τακτοποιοῦνται μέ τόν φωτισμό τοῦ Θεοῦ. Τέταρτον, νά εἴμαστε αὐθεντικοί καί ἀληθινοί. Νά μήν εἴμαστε σοβαροφανεῖς, ἐπειδή νομίζουμε ὅτι ἔτσι θά μᾶς ἐκτιμήσουν. Νά μή γινόμαστε λαϊκιστές καί διασκεδαστές, ἐπειδή ἔτσι νομίζουμε ὅτι θά εἴμαστε ἀρεστοί. Νά εἴμαστε ὁ ἑαυτός μας. Νά ἔχουμε τό ὕφος πού ταιριάζει μέ τή ζωή καί τόν χαρακτήρα μας. Δέν ψαρεύουμε ὀπαδούς. Διδάσκουμε. Οἰκοδομοῦμε. Σπέρνουμε τόν θεῖο σπόρο. Ἄς

ἀφήσουμε τόν Θεό νά φέρει τά ἀποτελέσματα πού θέλει Ἐκεῖνος.

Ἄντι ἐπιλόγου.

Αὐτά εἶναι τά γενικά πλαίσια μέσα στά ὁποῖα θά κινηθοῦμε, γιά νά ὀργανώσουμε τό ἑσπερινό κήρυγμα ἢ τόν κύκλο συμμαλέτης Ἁγίας Γραφῆς. Ἀναμφίβολα εἶναι κάπως κουραστικό νά τά ἀκοῦμε. Νά εἴμαστε βέβαιοι, ὅμως, πώς εἶναι πολύ πιό κουραστικό νά ἐργαστοῦμε, γιά νά ὀργανώσουμε ὅλη αὐτή τή διδακτική ἐργασία. Μή μᾶς ἀποθαρρύνει αὐτό. Ὁ Κύριος, πού μᾶς πλούτισε μέ τό χάρισμα τῆς ἱερωσύνης καί μᾶς ἐπέλεξε νά γίνουμε γεωργοί τοῦ ἀμπελῶνος Του διά τῶν εὐχῶν καί τῶν χειρῶν τοῦ Ἐπισκόπου Πατέρα μας, δέν πρόκειται νά ξεχάσει ποτέ οὔτε καί τόν ἀπειροελάχιστο κόπο πού κάναμε γιά τήν ἀγάπη Του. Νά θυμόμαστε τό: «ὅ,τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανερχεσθαί με ἀποδώσω σοι» (Λουκ. 10, 35). Ἔτσι θά ἐλπίζουμε πώς ὁ «ἐτάζων καρδίας καί νεφρούς» (Ψαλμ. 7, 10) Κύριος θά ἐκτιμήσει ὅ,τι κάνουμε γιά τή δόξα Του καί θά μᾶς δοξάσει μέσα στό ἀπέραντο φῶς τῆς θεϊκῆς παρουσίας καί ἀγάπης Του, καθιστώντας μας συλλειτουργούς στήν ἀέναη εὐχαριστία τῆς ὄγδοης ἡμέρας. Εὐχαριστῶ!